

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 24 czerwca 2025 r.
znak sprawy: DOS.dws.071.54.2025

Pan
Marek Wojciechowski
Wicemarszałek Województwa Lubelskiego

Dotyczy: pisma z 15 maja 2025 r. [znak RR-VII.052.2.3.2025].

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na ww. pismo, dotyczące postulatów odnośnie do sytuacji w rolnictwie, poniżej przedstawiam informacje, będące w kompetencji Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW).

Uruchomienie nadzwyczajnej pomocy finansowej dla rolników, ponoszących straty w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych.

Zwiększenie wsparcia w zakresie ubezpieczeń rolnych.

Decyzja odnośnie do uruchomienia pomocy dla gospodarstw rolnych poszkodowanych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych zostanie podjęta po oszacowaniu szkód przez komisje powołane przez wojewodów właściwych ze względu na miejsce wystąpienia szkód.

Ponadto na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) (1) producenci rolni poszkodowani w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych mogą ubiegać się o:

- preferencyjny kredyt na wznowienie produkcji i odtworzenie środków trwałych. Kredyt na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych, w których wystąpiły szkody spowodowane niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi może zostać udzielony w terminie do 12 miesięcy od daty sporządzenia protokołu przez komisję powołaną przez wojewodę. Oprocentowanie tych kredytów wynosi 0,5% dla producenta rolnego, który w dniu wystąpienia szkód posiadał ubezpieczone 50% powierzchni upraw rolnych, z

wyłączeniem wieloletnich użytków zielonych, lub co najmniej 50% liczby zwierząt gospodarskich, w przypadku pozostałych producentów rolnych oprocentowanie obecnie wynosi 4,93%. Szczegółowe informacje o warunkach i zasadach udzielania kredytów oraz w jakich bankach można starać się o ww. kredyty znajdują się na stronie ARiMR:

<https://www.gov.pl/web/arimr/1-kredyty-preferencyjne> ;

- ulgę w opłaceniu bieżących składek na ubezpieczenie społeczne oraz regulowaniu zaległości z tego tytułu w formie odroczenia terminu płatności składek i rozłożenia ich na dogodne raty, a także umorzenie w całości lub w części bieżących składek na wniosek złożony do KRUS (art. 41a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników) (2);
- odroczenie i rozłożenie na raty płatności z tytułu umów sprzedaży i dzierżawy nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz ulg w opłatach czynszu, a także umorzenia raty płatności czynszu z tytułu umów dzierżawy (art. 23a ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa) (3);
- ulgę w podatku rolnym, na indywidualny wniosek producenta rolnego złożony do wójta (art. 67a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa) (4).

Jednocześnie informuję, że podstawową formą pomocy mającą na celu zapewnienie uzyskania pełnej rekompensaty w przypadku wystąpienia w uprawach rolnych szkód powstałych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych są dopłaty do składek producentów rolnych z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich.

Od początku 2025 r. weszła w życie ustawa z dnia 27 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (5), która rozszerzyła katalog upraw, do których udzielane są ze środków budżetu państwa dopłaty do składek z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia o słońcecznik, facelię, len, konopie włókniste, bobowate drobnonasienne, rośliny zielarskie i gorczycę.

Ponadto zwiększona została dostępność do ubezpieczenia upraw drzew i krzewów owocowych oraz truskawek poprzez:

- zwiększenie fakultatywnej franszyzy do 35% w przypadku ubezpieczenia upraw drzew i krzewów owocowych oraz truskawek;
- zwiększenie limitów procentowych stawek sumy ubezpieczenia za ubezpieczenia upraw drzew i krzewów owocowych oraz truskawek z dopłatą do składek ubezpieczenia z 9% dla gleb I-IV klasy, 12% dla gleb V klasy i 15% dla gleb VI klasy odpowiednio do: 20%, 22% i 25% ;
- zmianę definicji przymrozków wiosennych.

Zgodnie z nowym brzmieniem, przymrozki wiosenne - oznaczają szkody spowodowane przez obniżenie się temperatury poniżej 0°C, w okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 30 czerwca, polegające na całkowitym lub częściowym zniszczeniu roślin lub całkowitej utracie plonu lub jego części.

22 maja 2025 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wystąpił z wnioskiem do Komisarza ds. Rolnictwa i Żywności Pana Christophe Hansena, o uruchomienie nadzwyczajnej pomocy, w celu zrekompensowania poniesionych przez producentów rolnych strat, spowodowanych wystąpieniem tegorocznych przymrozków.

Wprowadzenie jednolitych, przejrzystych wytycznych dla handlu detalicznego, które będą przyjazne dla małych gospodarstw.

Zgodnie z przepisami prawa żywnościowego Unii Europejskiej (UE) (6), krajowe wytyczne dobrej praktyki higieny i stosowania zasad systemu HACCP (systemu Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli) dla podmiotów produkujących żywność i wprowadzających ją na rynek powinny być opracowywane i upowszechniane przez szeroko rozumiane sektory spożywcze (np. organizacje skupiające producentów czy inne organizacje skupiające rolników) oraz podlegają ocenie przez właściwe organy państw członkowskich UE.

W Polsce organami oceniającymi krajowe wytyczne dobrej praktyki, na etapie ich projektowania, są odpowiednio Główny Lekarz Weterynarii oraz Główny Inspektor Sanitarny (7). Pozytywnie zaopiniowane krajowe wytyczne są następnie przekazywane Komisji Europejskiej (KE), która posiada system ich rejestracji, udostępniony publicznie (8).

Dodatkowo, należy podkreślić, że w wielu państwach członkowskich UE zostały opracowane wytyczne dobrej praktyki higieny dla podmiotów, w tym rolników, produkujących żywność na małą skalę w celu jej wprowadzenia na rynek.

W Polsce przykładem takich krajowych wytycznych dobrej praktyki higieny jest poradnik pt. „Pracownia do pozyskiwania miodu w krótkim łańcuchu dystrybucji”, opracowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego w 2023 r. w Białymstoku i udostępniony publicznie (9).

Wiele materiałów, które nie mają statusu krajowych wytycznych, lecz stanowią istotną pomoc dla podmiotów produkujących żywność na małą skalę, w tym rolników prowadzących gospodarstwa rolne, w spełnieniu odpowiednich wymagań prawa żywnościowego, zostało już opracowanych i jest powszechnie dostępnych. W materiałach tych można znaleźć m. in. wiele przydatnych informacji o wymaganiach z zakresu bezpieczeństwa żywności, przykładowe

wzory wniosków o wpis do rejestru zakładów, czy linki do obowiązujących przepisów prawa i wytycznych.

Poniżej przedstawiono przykłady dostępnych materiałów, opracowanych przez różne instytucje i organy:

1) Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (10):

- „*Rolniczy handel detaliczny – informacje podstawowe*”,
- „*Rolniczy handel detaliczny – pytania i odpowiedzi*”,
- „*Rolniczy handel detaliczny – informacje dotyczące oznakowania*”,
- „*Sprzedaż bezpośrednia produktów pochodzenia zwierzęcego – wymagania z zakresu bezpieczeństwa żywności*”,
- „*Wymagania weterynaryjne dla prowadzenia produkcji i sprzedaży produktów pochodzenia zwierzęcego w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej*”;

2) Główny Inspektorat Weterynarii (11):

- „*Rolniczy handel detaliczny*”,
- „*Sprzedaż bezpośrednia*”
- „*Działalność marginalna, lokalna i ograniczona*”;

3) Główny Inspektorat Sanitarny (12): „*Wytyczne Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej przy produkcji żywności niezwierzęcego pochodzenia w warunkach domowych z wykorzystaniem surowców roślinnych z własnych upraw oraz w ramach rolniczego handlu detalicznego*”;

4) Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie (13): „*Przykłady organizacji krótkich łańcuchów dostaw żywności*”, „*Sprzedaż bezpośrednia, rolniczy handel detaliczny oraz MOL - podobieństwa i różnice*”;

5) Komisja Europejska (14):

- „*Wytyczne dotyczące wykonania niektórych przepisów rozporządzenia (WE) nr 852/2004 w sprawie higieny środków spożywczych*”,
- „*Dokument roboczy służb Komisji w sprawie interpretacji niektórych przepisów dotyczących elastyczności, przewidzianych w regulacjach prawnych w sprawie higieny. Najczęściej zadawane pytania. Wytyczne dla przedsiębiorstw sektora spożywczego*”;
- „*Zawiadomienie Komisji w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania systemów zarządzania bezpieczeństwem żywności obejmujących dobre praktyki higieniczne i procedury oparte na zasadach HACCP, uwzględniając ułatwienia/elastyczność w zakresie wdrażania w niektórych przedsiębiorstwach spożywczych*”.

Dodatkowo, należy podkreślić, że rolnicy mogą również zasięgać porad lub informacji dotyczących prowadzenia produkcji żywności na małą skalę i jej zbywania bezpośrednio konsumentom w ośrodkach doradztwa rolniczego lub w zakresie przepisów prawa żywnościowego u powiatowego lekarza weterynarii albo państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.

Uwzględniając powyższe, o ile ww. dostępne informacje i opracowania nt. produkcji i wprowadzania na rynek żywności nie są z punktu widzenia rolników wystarczające, MRiRW zachęca Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego do podjęcia inicjatywy opracowania stosownych wytycznych krajowych, które byłyby odzwierciedleniem zgłaszanych potrzeb.

Uproszczenie przepisów przy zakupie ziemi dla rolników.

Obrót nieruchomościami rolnymi na rynku prywatnym reguluje ustawa o kształtowaniu ustroju rolnego (15). Jednym z obostrzeń w nabyciu nieruchomości rolnych, wynikającym z tego aktu, jest to, że nabywcą może być wyłącznie rolnik indywidualny.

Za rolnika indywidualnego uważa się osobę fizyczną będącą właścicielem, użytkownikiem wieczystym, samoistnym posiadaczem lub dzierżawcą nieruchomości rolnych, których łączna powierzchnia użytków rolnych nie przekracza 300 ha, posiadającą kwalifikacje rolnicze oraz co najmniej od 5 lat zamieszkałą w gminie, na obszarze której jest położona jedna z nieruchomości rolnych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego i prowadzącą przez ten okres osobiście to gospodarstwo. Procedura nabycia ziemi rolnej przez rolników indywidualnych jest obecnie stosunkowo prosta – w szczególności w porównaniu do innych osób, które nie są rolnikami i muszą przechodzić przez postępowanie administracyjne w celu uzyskania zgody na nabycie ziemi.

W celu jednak wykazania, że są w tej uprzywilejowanej grupie, powinni wykazać spełnienie określonych warunków (np. zameldowania). Ewentualne uproszczenie, które miałoby polegać na zdjęciu z nich tego obowiązku, mogłoby doprowadzić do nabywania gruntów rolnych przez osoby niebędące rolnikami indywidualnymi. Prowadziłoby to do sytuacji, w której o nabycie ziemi rolnej, podstawowego zasobu produkcji rolniczej, konkrowaliby producenci rolni oraz osoby, które nabywają takie grunty w innym celu (np. jako lokatę kapitału). W efekcie rolnikom trudniej byłoby rozwijać swoje gospodarstwa, a w niektórych wypadkach stałoby się to wręcz niemożliwe.

Złagodzenie ograniczeń wynikających z dyrektywy azotanowej.

W związku z wyrokiem TSUE z 2014 r. w sprawie niewłaściwego wdrażania w Polsce dyrektywy azotanowej (16), ustalono, że zobowiązania wynikające z ww. dyrektywy, a

dotyczące zasad właściwego stosowania nawozów zawierających w składzie azot oraz przechowywania nawozów naturalnych, zostaną w sposób kompleksowy transponowane do ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (17) oraz wydawanego na podstawie ww. ustawy programu azotanowego (18), a wiodący w sprawie wdrażania ww. dyrektywy będzie nadal minister ds. gospodarki wodnej.

Mając na względzie znaczenie nawożenia, MRiRW dokłada starań, aby coraz bardziej restrykcyjne wymagania środowiskowe nie powodowały utrudnień w prowadzeniu produkcji roślinnej i zwierzęcej, w tym nawożenia. Dzięki staraniom MRiRW obowiązujący od 2023 r. program azotanowy daje możliwość elastycznego stosowania nawozów zawierających w składzie azot zarówno jesienią, jak również w okresie od 1-go dnia lutego, jeżeli wystąpią odpowiednie warunki pogodowe wskazujące na rozpoczęcie okresu wegetacji roślin (w Polsce jest to okres ze średnią dobową temperaturą powietrza powyżej 5°C). Dzięki staraniom MRiRW poza okresem wegetacji odnoszącym się do 5°C, z uwagi na wcześniejsze rozpoczęcie wegetacji roślin zasianych jesienią, upraw trwałych, upraw wieloletnich i trwałych użytków zielonych wprowadzono dodatkowy warunek odnoszący się do temperatury 3°C. MRiRW na bieżąco, razem z właściwymi resortowymi Instytutami, analizuje sytuację związaną z rozpoczęciem okresu wegetacji roślin uprawnych oraz optymalny termin rozpoczęcia nawożenia azotem, celem dokonania dalszych uproszczeń przepisów.

Ponadto bazując na doświadczeniach ostatnich lat, w tym kryzysach z jakimi mieliśmy do czynienia, potrzebą utrzymywania konkurencyjności rolnictwa, zachowania funkcji produkcyjnych wsi, bezpieczeństwa żywnościowego oraz odporności sektora rolnego na kryzysy, MRiRW w ramach prowadzonej przez KE oceny dyrektywy azotanowej wskazało m.in:

- potrzebę uelastycznienia terminów stosowania nawozów (obecnie wynikających z dyrektywy azotanowej). Rezygnacja ze sztywnych terminów a uzależnienie od warunków klimatycznych (temperatura, opady) i glebowych (stosowanie na glebę, która nie jest: zalana wodą, nasycona wodą, zamrznięta, pokryta śniegiem);
- zlikwidowanie obowiązku stosowania nawozów naturalnych w dawce nie większej niż 170 kgN/ha/rok. Takie ograniczenia powinny dotyczyć wszystkich źródeł azotu (również np. z osadów ściekowych, ścieków, odpadów) i wynikać z planu nawożenia opartego o badania gleby i potrzeby uprawianych roślin, a nie ze sztywnych reguł dotyczących tylko nawozów naturalnych (pamiętajmy, że obornik jest bardzo cennym nawozem i jego stosowanie ma korzyści środowiskowe);

- zwolnienie pewnych grup np. posiadających do 10 DJP z obowiązku posiadania specjalistycznych miejsc do przechowywania nawozów naturalnych;
- ograniczanie kosztów administracyjnych jak i tych, które rolnicy muszą ponosić w związku z obowiązkami nakładanymi przez przepisy UE (dokumentowanie, kontrole, itp.).

Mając na uwadze, że KE prowadziła szerokie konsultacje w ramach oceny dyrektywy, MRiRW wyraża nadzieję, że również służby Pana Marszałka aktywnie uczestniczyły w składaniu do KE uwag i propozycji w zakresie zmiany niektórych przepisów dyrektywy azotanowej, w tym ograniczeń nakładanych tą dyrektywą.

Przywrócenie w Polsce zakazanych środków ochrony roślin, powszechnie stosowanych w innych państwach zawierających chloropiryfos, dimetoat.

Zgodnie z art. 29 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 (19) (dalej jako: rozporządzenie nr 1107/2009) "bez uszczerbku dla art. 50 środek ochrony roślin uzyskuje zezwolenie wyłącznie wtedy, gdy zgodnie z jednolitymi zasadami, o których mowa w ust. 6, spełnia następujące wymogi: a) substancje czynne, sejfner i synergetyki środka zostały zatwierdzone".

KE nie odnowiła zatwierdzenia dla substancji czynnej chloropiryfos (ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2020/18 z dnia 10 stycznia 2020 r. (20) do stosowania w środkach ochrony roślin.

Państwa członkowskie UE, w tym Polska, były zobowiązane do wycofania zezwoleń zawierających chloropiryfos do 16 lutego 2020 r. Po tej dacie nie można było wprowadzać nowych partii na rynek, a sprzedaż zapasów była dozwolona do 1 kwietnia 2020 r. Ostateczny termin na zużycie zapasów przyznany przez państwa członkowskie zgodnie z art. 46 rozporządzenia (WE) nr 1107/2009, został wyznaczony na dzień 16 kwietnia 2020 r.

Decyzja ta została podjęta na podstawie oceny ryzyka dla zdrowia ludzi, w tym z uwagi na potencjał genotoksyczności. Kryteria zatwierdzenia, określone w art. 4 rozporządzenia (WE) nr 1107/2009, nie zostały spełnione, szczególnie w zakresie bezpieczeństwa dla zdrowia publicznego.

Podobnie jak w przypadku chloropiryfosu, substancja czynna dimetoat została wycofana z obrotu i stosowania na terenie UE (ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2019/1090 z dnia 26 czerwca 2019 r., (21) w zw. z „Sprostowaniem do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2019/1090 z dnia 26 czerwca 2019 r. w sprawie nieodnowienia

zatwierdzenia substancji czynnej dimetoat zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 dotyczącym wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin, oraz w sprawie zmiany rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 540/2011”).

Państwa członkowskie zostały zobowiązane do cofnięcia zezwoleń na środki ochrony roślin zawierające dimetoat do dnia 31 grudnia 2019 r., Dodatkowy okres na zużycie zapasów przyznany przez państwa członkowskie zgodnie z art. 46 rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 musiał być jak najkrótszy i upływać najpóźniej do dnia 30 czerwca 2020 r. Mając na uwadze powyższe MRiRW wskazało, iż sprzedaż tych środków była możliwa do 30 maja 2020 r., zaś stosowanie do 30 czerwca 2020 r.

Decyzja ta wynikała z oceny ryzyka dla zdrowia ludzi i środowiska, przeprowadzonej zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1107/2009, w tym m.in. z powodu narażenia na działanie pozostałości dimetoatu, w przypadku których nie można było wykluczyć potencjału genotoksycznego, i jego głównego metabolitu ometoatu, który został określony jako czynnik mutageny in vivo.

MRiRW informowało o terminach wycofania oraz ostatecznych datach sprzedaży i stosowania środków zawierających chloropiryfos i dimetoat, podkreślając, że są to decyzje wynikające z prawa unijnego, mają charakter bezpośrednio obowiązujący we wszystkich państwach członkowskich i Polska jako państwo członkowskie jest zobowiązana je stosować.

Zakaz stosowania chloropiryfosu i dimetoatu wynika z jednoznacznych ustaleń naukowych dotyczących zagrożeń dla zdrowia ludzi (w tym potencjalnego działania neurotoksycznego i rakotwórczego) oraz negatywnego wpływu na środowisko.

Nie ma możliwości prawnej przywrócenia w Polsce środków ochrony roślin zawierających chloropiryfos i dimetoat, ponieważ ich stosowanie zostało zakazane na poziomie UE w wyniku oceny ryzyka dla zdrowia ludzi i środowiska. Polska jest zobowiązana do przestrzegania tych przepisów i nie może samodzielnie zmienić tej decyzji.

Uproszczenie zasad kwalifikowalności zakupu maszyn rolniczych w projektach unijnych (brak aktualnych „Zasad doboru maszyn rolniczych”).

Informuję, że ocena racjonalności operacji prowadzona jest przez ARiMR i to ten podmiot odpowiada za przygotowanie narzędzi w tym zakresie (np. ekspertyz).

W 2025 r. na potrzeby ARiMR zostały opracowane *Zasady doboru maszyn i urządzeń do produkcji rolnej w gospodarstwie rolnym na potrzeby interwencji Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej 2023-2027 oraz kolejnych okresów programowania*.

Dokument ten został udostępniony na stronie internetowej ARiMR w zakładkach dotyczących interwencji PS WPR (narzędzia pomocnicze, materiały), w przypadku których kosztem kwalifikowalnym mogą być maszyny rolnicze.

Poniżej przykładowy link dot. interwencji I.10.4 Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu: <https://www.gov.pl/web/arimr/i104-inwestycje-przyczyniajace-sie-do-ochrony-srodowiska-i-klimatu->.

Ograniczenie biurokracji w rolnictwie i uproszczenie procedur administracyjnych.

Uproszczenie Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) stanowi jeden z kluczowych priorytetów MRiRW, w tym szczególnie w kontekście aktualnie sprawowanej prezydencji w Radzie UE.

Należy podkreślić, że po roku od wdrożenia rozwiązań dotyczących WPR na lata 2023-2027 dostrzeżona została na forum UE konieczność dokonania zmian w przepisach UE w celu ograniczenia biurokracji i złagodzenia pewnych zbyt restrykcyjnych wymogów wobec rolników. Pierwszą, ważną część uproszczeń obecnej WPR uzgodniono i wdrożono już w 2024 r. (22). W ramach wprowadzonych zmian m.in.: (i) zniesiono obowiązek ugorowania 4% powierzchni gruntów ornych (GAEC 8) - w zamian wprowadzono dobrowolny ekoschemat „Grunty wyłączone z produkcji”; (ii) uproszczono niektóre normy warunkowości (GAEC 7: rolnicy mogą wybierać między dywersyfikacją a zmianowaniem upraw oraz GAEC 6: zmieniono termin utrzymania okrywy glebowej – od zbioru do 15 października, z możliwą 4-tygodniową przerwą na wykonanie zabiegów agrotechnicznych); (iii) zwolniono od 2024 r. gospodarstwa do 10 ha użytków rolnych z kontroli i sankcji warunkowości.

W styczniu i w lutym 2025 r., już w ramach działań polskiej prezydencji, MRiRW przeprowadziło w Radzie UE debatę nt. uproszczeń. W trakcie debaty państwa członkowskie wezwały KE do dalszych uproszczeń WPR, aby poprawić konkurencyjność gospodarstw, zmniejszyć obciążenia dla rolników i administracji krajowych. Apelowano także o zmiany usprawniające możliwości wydatkowania środków WPR, zwłaszcza w obliczu zmieniających się okoliczności i potrzeb. W procesie tym prezydencja polska zebrała ok. 400 konkretnych propozycji uproszczeń zgłoszonych przez państwa członkowskie. Zostały one przekazane KE do wykorzystania w jej pracach.

14 maja 2025 r. KE przedstawiła pakiet uproszczeń dotyczących WPR (Projekt dostępny na razie wyłącznie w angielskiej wersji językowej - Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulation (EU) 2021/2115 as regards the conditionality system, types of intervention in the form of direct payment, types of intervention in certain sectors and rural development and annual performance reports and Regulation (EU) 2021/2116 as regards data and interoperability governance, suspensions of payments annual performance clearance and controls and penalties (COM(2025)236). Propozycja ta wpisuje się w działania wskazane w komunikacie Komisji pt. Kompas konkurencyjności dla UE, a także w komunikacie „Wizja dla rolnictwa i żywności”, w którym także zwrócono uwagę na konieczność uproszczania WPR. Zaproponowane zmiany biorą też pod uwagę propozycje zebrane przez prezydencję polską.

Propozycje zaproponowane przez KE są obecnie szczegółowo analizowane, choć już teraz można wskazać, że część z tych propozycji jest zbieżna z postulatami zgłaszanymi przez Polskę. Jedną z istotnych propozycji pakietu jest umożliwienie państwom członkowskim uruchomienie, w ramach ekoschematów lub interwencji rolno-środowiskowo-klimatycznych, wsparcia za realizację wymogów określonych w ramach normy GAEC 2 (ochrona torfowisk i obszarów podmokłych). Dotychczas taka płatność nie była możliwa, gdyż norma GAEC 2 wchodzi w skład wymogów podstawowych, obowiązkowych do spełnienia przez gospodarstwa.

Pakiet wprowadza także rozwiązania służące uproszczeniu niektórych wymogów dla mniejszych rolników, możliwość zwiększenia wsparcia dla małych gospodarstw czy korzystne zmiany dotyczące trwałych użytków zielonych (TUZ).

MRiRW dołoży wszelkich starań, aby wypracować jak najkorzystniejsze rozwiązania dla rolników i innych beneficjentów wsparcia w ramach WPR. Będzie również zabiegało o ograniczenie nadmiernych obciążeń administracyjnych nakładanych na rolników oraz o zwiększenie elastyczności w stosowaniu unijnych przepisów.

Należy podkreślić, że realizacja wsparcia finansowego w ramach WPR wymaga weryfikacji wszelkich niezbędnych informacji, aby zapewnić, że środki są wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem. Takie podejście ma na celu nie tylko eliminację potencjalnych nadużyć, ale również wykazanie przed służbami audytowymi UE, że spełnianie wymogów przez beneficjentów jest właściwie weryfikowane.

Państwa członkowskie UE, w tym Polska, są zobowiązane do ustanowienia skutecznych systemów kontroli, które zapobiegają nieprawidłowościom oraz nadużyciom finansowym. Resort rolnictwa we współpracy z ARiMR, która jest odpowiedzialna za przeprowadzanie

kontroli, podejmuje w tym zakresie wszelkie starania, aby ograniczyć do minimum niedogodności dla rolnika wynikające z tych działań.

Działania na rzecz uproszczenia procedur administracyjnych są prowadzone równolegle z zapewnieniem skuteczności systemu kontroli. Jednym z obszarów, w których te uproszczenia są konsekwentnie wdrażane, jest realizacja instrumentów wsparcia obszarowego i płatności do zwierząt w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR). Realizacja tych interwencji jest na bieżąco monitorowana, co pozwala na szybką identyfikację barier administracyjnych oraz wdrażanie odpowiednich korekt w przypadkach, gdzie jest to możliwe i zasadne. Analizie poddawane są zarówno aspekty techniczne wdrażania, jak i wpływ przepisów na praktykę rolniczą oraz sytuację beneficjentów. Dotychczas już wprowadzono liczne zmiany mające na celu m.in. uproszczenie procesu wnioskowania o niektóre płatności oraz ograniczenie obciążeń administracyjnych związanych z tym procesem, a w szczególności z obowiązkiem dostarczania niektórych dokumentów potwierdzających realizację wymogów/warunków w ramach danej interwencji. Przykładem takiego zmniejszenia obciążeń administracyjnych są wprowadzone w ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt uproszczenia, polegające na: (i) dopuszczeniu złożenia do ARiMR oświadczenia o stosowaniu ściółki jako alternatywy do przesyłania zdjęcia geotagowanego, (ii) możliwości złożenia do ARiMR oświadczenia o zapewnieniu wypasu/wybiegu jako alternatywy do prowadzenia i składania rejestru wypasu/wybiegu, (iii) przyjęciu, w przypadku kóz, koni i owiec jednego terminu na potwierdzenie realizacji wszystkich wymogów (dotychczas część oświadczeń była składana w październiku, a część w marcu). Należy także pamiętać, że w przypadku niedostarczenia przez rolnika wymaganych dokumentów w wyznaczonym terminie, kierownik biura powiatowego ARiMR wzywa go na piśmie do dokonania tej czynności.

Kolejnym przykładem uproszczenia procedur administracyjnych, jest wprowadzenie w ekoschematach obszarowych możliwości potwierdzenia realizacji praktyki w ramach ekoschematu, oprócz wykonania zdjęcia geotagowanego, również poprzez złożenie oświadczenia o wykonaniu praktyki (dot. praktyk: Ekoschematu Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi; Wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji oraz Stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbryzgowo).

W przypadku obowiązku wypełniania rejestrów zabiegów agrotechnicznych w ramach Ekoschematu Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi (dot. praktyk: Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe; Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia;

Uproszczone systemy uprawy; Wymieszanie słomy z glebą) oraz Ekoschematu Biologiczna uprawa, dopuszczono również posiadanie innych niż rejestr dokumentów, pod warunkiem, iż zawierają one te same informacje, które rolnik wskazywałby w rejestrze.

ARiMR stale usprawnia również funkcjonowanie aplikacji eWnioskiPlus, dzięki czemu rolnicy mogą w coraz prostszy i bardziej intuicyjny sposób składać wnioski o przyznanie płatności obszarowych. Wprowadzane zmiany obejmują m.in. poprawę ergonomii interfejsu użytkownika, uproszczenie nawigacji oraz dostosowywanie funkcjonalności aplikacji do realnych potrzeb i sugestii zgłaszanych przez rolników. Dzięki tym działaniom proces wypełniania wniosków staje się mniej czasochłonny, przejrzysty i dostępny również dla osób mniej zaawansowanych technologicznie.

MRiRW podjęło działania w zakresie uproszczenia procedur administracyjnych, które znajdują swoje odzwierciedlenie w projekcie ustawy o zmianie ustawy o ochronie roślin przed agrofagami oraz niektórych innych ustaw. Procedowana jest zmiana w ustawie o nasiennictwie.

Proponowane rozwiązania w art. 3 projektowanej ustawy mają na celu wprowadzenie ułatwień dla zainteresowanych podmiotów przez:

- 1) wprowadzenie możliwości składania wniosku o wpis odmiany do krajowego rejestru i wniosku o dokonanie oceny polowej drogą elektroniczną przy pomocy systemu teleinformatycznego;
- 2) zniesienie ograniczenia 10% udziału składników – gatunków innych niż te objęte ustawą o nasiennictwie w mieszance materiału siewnego.

Składanie wniosków drogą elektroniczną wymagało wprowadzenia przepisów regulujących system teleinformatyczny, za który ma odpowiadać dyrektor Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych oraz system teleinformatyczny, za który ma odpowiadać Główny Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

Umożliwienie rolnikom przeprowadzenia atestacji opryskiwaczy oraz przeglądów technicznych ciągników i przyczep w gospodarstwie rolnym lub w bliskim sąsiedztwie.

W odniesieniu do postulatu dotyczącego przeprowadzania badań opryskiwaczy w gospodarstwie posiadacza sprzętu informuję, że obecne przepisy dopuszczają możliwość prowadzenia takich badań w gospodarstwie przy zachowaniu określonych warunków. Szczegóły dotyczące przeprowadzania badania (atestacji) opryskiwaczy, w tym w gospodarstwie, reguluje rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 grudnia

2013 r. w sprawie potwierdzania sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin (23).

Ustawa z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy o publicznym transporcie zbiorowym oraz niektórych innych ustaw (24) wprowadziła zmiany w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (25) w rozdziale 3 Badania techniczne pojazdów umożliwiające przeprowadzanie badania technicznego ciągnika rolniczego oraz ciągnika gąsienicowego o maksymalnej prędkości konstrukcyjnej nieprzekraczającej 40 km/h, a także przyczepy przeznaczonej do łączenia z tymi pojazdami w infrastrukturze innej niż stanowisko kontrolne w stacji kontroli pojazdów, jak również w podstawowej stacji kontroli pojazdów, o ile stacja spełnia wymagania, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 84a ust. 1 pkt 1 w zakresie wymiarów stanowiska zewnętrznego.

Przepisy, o których mowa w art. 4 i art. 19 ustawy (24), weszły w życie z dniem 1 czerwca 2024 r. Jednakże, aby przepisy ustawowe mogły zostać wykonane, niezbędne było wydanie rozporządzeń wykonawczych.

5 września 2024 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Infrastruktury zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych wymagań w stosunku do stacji przeprowadzających badania techniczne pojazdów (26), które umożliwia przeprowadzanie badań technicznych ciągników rolniczych oraz ciągników gąsienicowych o maksymalnej prędkości konstrukcyjnej do 40 km/h, a także przyczep przeznaczonych do łączenia z tymi pojazdami na stanowisku zewnętrznym, jeżeli stanowisko zewnętrzne stacji kontroli pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 t spełnia wymagania, o których mowa w § 17 ust. 2 pkt 2 wymienionego rozporządzenia.

Natomiast rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 września 2024 r. (27) określa minimalne wymagania dla infrastruktury innej niż stanowisko kontrolne w stacji kontroli pojazdów oraz wyposażenie kontrolno-pomiarowe stosowane do przeprowadzania badań technicznych pojazdów w infrastrukturze innej niż stanowisko kontrolne w stacji kontroli pojazdów. Zakres i sposób przeprowadzania badania technicznego ciągnika rolniczego oraz ciągnika gąsienicowego o maksymalnej prędkości konstrukcyjnej nieprzekraczającej 40 km/h, a także przyczepy przeznaczonej do łączenia z tymi pojazdami, określa rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 listopada 2024 r. (28).

Warto również zauważyć, że przedsiębiorca lub podmiot niebędący przedsiębiorcą, którzy prowadzili stację kontroli pojazdów przed dniem 1 czerwca 2024 r. i zamierzają przeprowadzać badania techniczne pojazdów, o których mowa w art. 81 ust. 12b oraz art. 83 ust. 1 pkt 1 lit. b i

e ustawy – Prawo o ruchu drogowym, zobowiązani są do uzyskania nowego poświadczenia zgodności wyposażenia i warunków lokalowych, o którym mowa w art. 83 ust. 3 pkt 5 wyżej wymienionej ustawy, które potwierdzi posiadanie wyposażenia kontrolno-pomiarowego stosowanego do przeprowadzania tych badań technicznych przed rozpoczęciem ich wykonywania.

Wznowienie prac nad „Kodeksem rolnym” dotyczącym regulacji zasad i podstaw prawa w zarządzaniu gospodarstwem rolnym.

Należy zaznaczyć, że Rada Ministrów nie prowadziła prac w tym zakresie, a jedynie z inicjatywy posłów poprzedniej kadencji parlamentu toczyły się prace w tym kierunku. Podkreślić należy, że opracowanie Kodeksu rolnego wymaga zaangażowania w prace kodyfikacyjne zespołu osób będących wybitnymi specjalistami w danej dziedzinie, mającymi odpowiedni dorobek naukowy w tej dziedzinie lub praktykę w stosowaniu przepisów z tej dziedziny. W tym celu Rada Ministrów może powołać komisję kodyfikacyjną na podstawie art. 12a ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (29). Ponadto Regulamin Sejmu RP przewiduje specjalny tryb postępowania z projektami kodeksów, przewidując w szczególności możliwość powołania Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia tego typu projektów. Zatem prace nad kodeksem rolnym nie zależą jedynie od inicjatywy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a jest to decyzja Rady Ministrów.

Z wyrazami szacunku

wz. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Stefan Krajewski
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) Dz. U. z 2015 r. poz. 187, z późn. zm.
- (2) Dz. U. z 2022 r. poz. 933, 1155 i 2140.
- (3) Dz. U. z 2024 r. poz. 589 z późn. zm.
- (4) Dz. U. z 2025 r. poz. 111 z późn. zm.
- (5) Dz. U. z 2024 r. poz. 1836.
- (6) rozporządzenie (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 34, str. 319), art. 7 i 8.
- (7) ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r., poz. 1448), art. 60.
- (8) https://food.ec.europa.eu/food-safety/biological-safety/food-hygiene/guidance-platform_en?prefLang=pl

- (9) <https://podlaskie.ksow.pl/aktualnosc/pracownia-do-pozyskiwania-miodu-w-krotkim-lancuchu-dystrybucji-poradnik>
- (10) <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/bezpieczenstwo-zywnosci>
<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/jakosc-handlowa-i-znakowanie-zywnosci>
- (11) <https://www.wetgiw.gov.pl/nadzor-weterynaryjny/zywnosc-pochodzenia-zwierzecego>
- (12) <https://www.gov.pl/web/gis/rolniczy-handel-detaliczny>
- (13) <https://www.cdr.gov.pl/transfer-wiedzy/broszury-publicacje>
- (14) https://food.ec.europa.eu/food-safety/biological-safety/food-hygiene/guidance-platform_en
<https://www.wetgiw.gov.pl/handel-eksport-import/przewodniki-komisji-europejskiej-do-przepisow-unii-europejskiej-dotyczacych-bezpieczenstwa-zywnosci>
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/ALL/?uri=uriserv:OJ.C_.2022.355.01.0001.01.POL (Dz. Urz. UE C 355 z 16.09.2022, str. 1).
- (15) ustawa z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 423 i 620).
- (16) dyrektywa Rady z dnia 12 grudnia 1991 r. dotycząca ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego (91/676/EWG) tzw. dyrektywa azotanowa.
- (17) ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1087, 1089 i 1473 oraz z 2025 r. poz. 216 i 680).
- (18) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie "Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu" (Dz.U. z 2023 r. poz. 244).
- (19) Dz. U. L 309 z 24.11.2009.
- (20) Dz. U. UE.L.2020.7.14.
- (21) Dz. U. UE.L.2019.173.39.
- (22) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1468 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie zmiany rozporządzeń (UE) 2021/2115 i (UE) 2021/2116 w odniesieniu do norm dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska, schematów na rzecz klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt, zmian w planach strategicznych WPR, przeglądu planów strategicznych WPR oraz zwolnień z kontroli i kar (Dz. U. UE.L.2024.1468).
- (23) Dz. U. z 2021 r. poz. 775.
- (24) ustawa z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy o publicznym transporcie zbiorowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1720).
- (25) ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1251).
- (26) rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 29 sierpnia 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych wymagań w stosunku do stacji przeprowadzających badania techniczne pojazdów (Dz. U. poz. 1325).
- (27) rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 września 2024 r. w sprawie wymagań i wyposażenia dla infrastruktury innej niż stanowisko kontrolne w stacji kontroli pojazdów (Dz. U. poz. 1457).
- (28) rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 listopada 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i sposobu przeprowadzania badań technicznych pojazdów oraz wzorów dokumentów stosowanych przy tych badaniach (Dz. U. poz. 1811).
- (29) Dz. U. z 2024 r. poz. 1050, 1473.

Klauzula informacyjna o zasadach przetwarzania Państwa/Pani/Pana danych osobowych dostępna jest pod adresem:
www.gov.pl/rolnictwo/polityka-przetwarzania-danych-osobowych

